

lása az elsődleges cél, hanem a játszás és a győzelem. Általában azok a játékos matematikai feladatok, amelyekben egy matematikai művelet, vagy probléma megoldása pusztán csak eszköz, valamilyen a gyermeket érdeklő, fantáziáját izgató feladathelyzet megoldásában, mindig nagyon népszerűek a tanulók körében.

A kötetet záró utolsó fejezetben arra kaphatunk ötleteket, tanácsokat, hogy mire és miként használhatjuk fel a matematika tanításában már ismert és használatos eszközöket mint például a színes rudakat, a szögestáblát, vagy éppen a Dienes-készleteket.

A könyv tanulmányozását minden matematikát tanító pedagógusnak ajánlom. Véleményem szerint a könyv a legeredményesebben úgy használható, ha egy eset vagy tipushiba bemutatásakor mindenki megpróbál a saját tanítá-

si gyakorlatából hasonlókat felidézni és az olvasottak alapján elemezni. De azt, egyetlen gyakorlati segítséget nyújtó könyv olvasásakor sem szabad elfelejtenünk, hogy ugyanúgy, mint a matematika tanulásában, a matematika tanításában sem létezik „királyi út”. A tanítás buktatóin, a feladatadás és a fogalomkialakítás nehézségein mindenkinek saját magának kell túljutnia. Ugyanúgy minden tanítónak meg kell alkotnia saját magában a fogalmak tanításának módját, technikáját, mint ahogy a tanulóknak saját maguknak kell megalkotniuk minden matematikai fogalmat. A szerzőknek pedig sok sikert kívánok a folytatáshoz és bízom benne hogy a továbbiakban is segítségükre lesznek a tanítóknak egy, a most megjelentnél jobban felépített, jobban szerkesztettebb kötettel.

Radnainé dr. Sz. J. – Makara Á. – Mátyásné K. J. – Pálfi S.: Tanulási nehézségek a matematikában (Tanítók Kiskönyvtára sorozat 6.) IFA-BTF-MKM, Budapest, 1994. 246 old.

Schüttler Vera

Párhuzamos életrajz

A hetven éve, 1925-ben bevezetett népiskolai tanterv élénk szakmai (pedagógiai) közéletben született, szemléleti megújulást hozott, új „módszerjavító törekvésekkel” társult, a nevelés új, modernebb felfogását gyökerezettette meg a magyar iskolákban.

Legalábbis ez derül ki *Faludi Szilárdnak Quint Józsefről*, az 1925-ös tanterv körüli munkálatok legismertebb szakemberéről írott könyvecskéjéből. *Faludi Szilárd* (aki a kortársak szerint a fiatalon elhunyt *Szokolszky István* mellett az ötvenes-hatvanas évek legígéretesebb tantervi szakértője volt), valójában párhuzamos életrajzot ír: könyvének *Quint* mellett másik hőse

Quint barátja és hűséges munkatársa, *Drozdy Gyula*. *Faludi* könyvét áthatja a lelkesültség, amit a nagy elődök iránt érez, és aligha tévedünk, ha úgy gondoljuk, hogy e lelkesültség legfőbb oka az, hogy *Faludi* most, 70 évesen találkozott először gyakorlati részleteiben a korszak (a magyar századelő és a húszas évek) pedagógiai-szakmai közéletének törekvéseivel és eseményeivel. Ami persze furcsa (bár korántsem érthetetlen), hiszen ha a fiatalon, 1929-ben elhunyt *Quint*tel nem is, *Drozdyval* annak 1963-ban bekövetkezett haláláig bizonyára alkalma lehetett volna találkoznia a fiatal *Faludi Szilárdnak*, aki 1950-ben, 25 évesen minisztériumi hi-

vatalnokként az 1950-es tantervi reform (a marxista tantervek és tankönyvek rekordidő alatt történő kidolgozásának és bevezetésének) egyik fontos szereplője volt. Az akkori tantervi szakértők persze nem az öreg *Drozdytől* tanulták mesterségüket: a marxista tantervek és tankönyvek szovjet mintára születtek. Egy lábjegyzetben *Faludi* meg is fogalmazza ezzel kapcsolatos bizonytalan rosszérzéseit: „...a mi generációnk nemigen hallott *Drozdyról*. Legfeljebb negatív előjellel”.

Pedig izgalmas lehetett az a századelős szakmai közélet, amelyben a fiatal tanítóképző intézeti tanár, *Quint József* (egy sváb kőművessegéd fia) olyan gyors és látványos karriert futott be: végzés után a budai tanítóképző intézet tanára, 34 éves korában igazgatója, halála évében, 47 évesen pedig az ország összes tanító- (és tanítónő-) képzőjének főigazgatója lett. *Faludi* rövidke (és meglehetősen vázlatos) életrajzában felvillannak a korszak fontos intézményei és szereplői: az eötvösi reformelképzelések nyomán született, ám igazi funkciójában csak a múlt század végére kibontakozó, a népiskolai és polgári iskolai nevelést valamint a népiskolai és polgári iskolai tanítóképzést „integráló” budai központi intézet, a Paedagogium; az új, lélektani irányultságú pedagógia európai színvonalú képviselőit felvonultató Magyar Gyermektanulmányi Társaság (valamint annak rendezvényei, kongresszusai és kiállításai); a módszertani újításoknak és tanítói továbbképzéseknek hely adó Fővárosi Pedagógiai Szeminárium; a népiskolai nevelés és nevelőképzés elméleti és gyakorlati problémáival foglalkozó Tanítóképző Intézeti Tanárok Országos Egyesülete, valamint lapjuk, a Magyar Tanítóképző; a Vallás és Közoktatási Minisztérium mellett működött, a hivatal munkáját szakmailag előkészítő-támogató-kontrolláló Országos Közoktatási Tanács, valamint sok

más, a népoktatás ügyéhez kapcsolódó intézmény és szervezet, amellyel *Quint* (és *Drozdy*) érintkezésbe került, amelyben funkciót töltött(ek) be.

És izgalmas volt az a feladat, amelyben a könyv hősei oly tevékeny szerepet vállaltak: részvételük abban a – *Faludi Szilárd* által talán történelmietlenül „kulturharc”-nak nevezett – folyamatban, mely a herbarti hagyományokban gyökerező magyar népiskola (mellesleg: e hagyományok magyar meghonosításának pontosabb elemzése is várat még magára) didaktikai-metodikai megújításaként (megújítási kísérletként?) írható le.

A folyamat része annak a nagy történelmi változásnak, amelyet a huszadik századi oktatási rendszerek mindennél átéltek: a tömegtársadalmak kialakulásának s benne a népoktatás szerepváltásának. *Faludi* is utal a tantervi változások mélyebb összefüggéseire, bár inkább csak mint hőse életének egy fontos mozzanatára: *Quintet* 1913-ban a VKM-ben rendezett anketon ismerte meg és „fedezte fel” az akkori államtitkár, gróf *Klebensberg Kunó*. Érdekesebb lehet azonban számunkra itt magának az anketának a tárgya. Hiszen azt beszéltek meg hivatalnokok és neves szakemberek, hogy milyen feladatok hárulnak a minisztériumra a választójog kiterjesztésével kapcsolatosan. Amely feladatokat) a népiskolák kiépítését és tantervi-módszertani megújítását) aztán főként *Klebensberg* miniszter valósította meg, olyan szakemberek segítségével, mint *Quint József*, *Drozdy Gyula* s a könyv (és a történet) számos egyéb neves és névtelen szereplője.

Látható elismeréssel ír *Faludi* arról a hihetetlen szorgalomról és munkabírásról, amellyel hősei e feladatot el látták, s magának a feladatnak a sokszínűségéről. *Faludi* (s forrásai: főként *Quint József* özvegye valamint a *Quint* és *Drozdy* mellett dolgozó *Stolmár László* visszaemlékezései) szerint

Quint már a tizes években anyagot gyűjtött az általa már sejtett készülő tantervi reformhoz (a kézimunka tantervhez szükséges népművészeti anyagért például 1915-ben bejárta az országot.) Számos külföldi tanulmányutat is tett. Sokféle szakmai és közleti funkciói mellett tankönyvek és szakkikkek sorát írta (miután berendelik a minisztériumba, álnév alatt, nehogy hivatali funkciójával nyomatékosítsa szakmai meggyőződéseit). Az 1925-ös tanterv megjelenése után az ő feladata volt annak népszerűsítése a Néptanítók Lapjában, a tanfelügyelők előtt valamint országos tanítógyűléseken és átképző tanfolyamokon.

Amilyen lelkesültséggel ír Quint (és Drozdy) szakmai tevékenységéről, oly kevésbé tud megbarátkozni Faludi Szilárd magával a korrallal. Sajátosan

szegényes terminológiával és csekély megértéssel festi meg a történeti keretet, amelyben hősei mozognak: „az úri politika”, a „neonacionalizmus és vállaláserkölcsiség”, a „felizzó revizionizmus és irredentizmus”, „a szélsőjobbaldali diktatúra” sztereotípiái adják a korrajzot. Még addig a meglehetősen romantikus feltételezésig is elmegy, hogy hősei, szakmai céljaik és ezeken keresztül személyes társadalmi felemelkedésük (még a „méltóságos” címet is megszerzték) elérése érdekében, mintegy annak „árának” fizetségeként hirdették a rendszer hivatalos ideológiáját.

Valami jogosultsága persze mégis lehet ennek a szakmai lelkesültséggel elegy történeti idegenkedésnek. Hiszen a huszadik századi Magyarország tele volt jó tantervekkel és rossz történelmi fordulatokkal.

Faludi Szilárd: Quint József. (Magyar Pedagógusok.) Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 1995. 74 old.

Nagy Mária

Közlemény

A Műszaki Könyvkiadó ezúton tájékoztatja vevőit, a kedves szülőket és pedagógusokat, hogy közismereti tankönyveinek árát a papíráremelések és a könyvkiadást sújtó egyéb, negatív hatások következtében megemeli.

Az áremelés mértéke átlagosan 15%. Az új árak 1995. május 1-től érvényesek, és az ÁFÁ-t tartalmazzák.

Raktári szám	Cím	Ft/db
MK-110/M	Technika 1.	90.-
MK-210/M	Technika 2.	119.-
MK-310/M	Technika 3.	119.-
MK-410/Mt	Technika 4.	119.-
MK-510/A	Technika 5/A.	208.-
MK-510/B	Technika 5/B.	208.-
MK-610/A	Technika 6/A.	208.-
MK-610/B	Technika 6/B.	249.-
MK-710/A	Technika 7/A.	249.-
MK-710/B	Technika 7/B.	308.-
MK-719	Közlekedési ismeretek	98.-
MK-754-854	Technika 7-8. Háztartástan	367.-
MK-810/A	Technika 8/A.	249.-
MK-810/B	Technika 8/B.	308.-
MK-13113	Technika I.	359.-
MK-13210/2	Technika II.	367.-
MK-28960/A	Technika „A” I.	296.-
MK-28960/B	Technika „B” I.	378.-
MK-28960/C	Technika „C” I.	289.-
MK-28960/D	Technika „D” I.	298.-
MK-28962	Gépipari műszaki rajz (technológia)	369.-
MK-28966/M	Ábrázoló geometria munkalapok	178.-
MK-28968	Autós műszaki tankönyv	328.-
MK-28970	Gépjárműszerkezetek karb. és javítása	479.-
MK-28972	Szállítási ügyintézői ismeretek	379.-
MK-28973/A	Technika „A” II.	399.-
MK-28973/B	Technika „B” II.	299.-
MK-28973/C	Technika „C” II.	270.-
MK-28975	A BASIC programozási nyelv	416.-
MK-28977	KRESZ tankönyv (Tankönyv a B járműkat.-hoz)	648.-
MK-58004	Szervetlen kémia (C)	306.-
MK-58005	Szervetlen kémia (D, E, F, G)	389.-
MK-58007	Biológia (B, C, D)	398.-
MK-58007/B	Biológiai gyakorlatok (B) I–II.	256.-
MK-58006/1	Biológia (A) I.	538.-
MK-58007/C	Biológiai gyakorlatok (C) I.	278.-
MK-58007/D	Biológiai gyakorlatok (D) I.	299.-
MK-58010	Általános kémia (C, E, G)	319.-
MK-58011	Általános kémia (D, F) I.	399.-
MK-58026	Biológia (A) II.	618.-
MK-58028	Szerves kémia (C, D) II.	457.-
MK-58029	Szerves kémia (F, G) II.	618.-
MK-58030	Szerves kémia kieg. II.	258.-
MK-58051/1	Biológia (A) III.	679.-
MK-59111	Földünk – környezetünk (14–15)	568.-

CONTENTS

Mária Bognár–Mrs Gyula Gordos: The Eighth-Form Roma Pupils' Careers Intentions (Page 3)

János Szántó: Nationality-Identity of Teenager Germans in Hungary (Page 21)

Erika Garami: Nationality-Identity of Slovaks in Hungary (Page 32)

Rozália Csipka: A Few Aspects of Nationality Education in Hungary – Part One (Page 45)

Viewpoints

„We Do Not Develop. We Lay the Foundations Instead” – A Talk on the Education of Minorities in Hungary (Page 51)

Documents

Development Programme of Minority Education – Aims and Means (Page 59)

Education of the National and Ethnical Minorities in the National Basic Curriculum – Draft (Page 65)

Studio

Tibor Derdák–Zoltán Keczer–Aranka Varga: Talent Tending College Here and Now (Page 73)

World Review

Helen Connell: Education and Tolerance (Translated by Mrs László Majzik) (Page 84)

From our Past

We Recall Sándor Karácsony on the Centenary of His Birth (Page 95)

Critics–Observer

Á. Makra Mrs Radnai–S. Pálffy Mrs Mátyás: Learning Difficulties in the Mathematics – School-Masters' Small Library (*Vera Schüttler*) (Page 106)

Parallel Biography – About the book of Szilárd Faludi (*Mária Nagy*) (Page 108)

INHALT

Mária Bognár–Frau Gyula Gordos: Berufswahlabsichten der ZigeunerKinder in der achten Klasse (S. 3.)

János Szántó: Nationalitätsidentität in der Pubertät bei den Ungarndeutschen (S. 21.)

Erika Garami: Nationalitätsidentität von Slowaken in Ungarn (S. 32.)

Rozália Csipka: Einige Probleme vom Minderheitenunterricht in Ungarn (S. 45.)

Ansichten

„Wir fördern nicht, sondern legen eher die Gründe ab“ – Diskussion über die Bildung der Minderheiten in Ungarn (S. 51.)

Dokument

Entwicklungsprogramm vom Minderheitenunterricht – Ziele und Mittel (S. 59.)

Unterricht der nationalen und ethnischen Minderheiten im Nationalen Core Curriculum – Entwurf (S. 65.)

Werkstatt

Tibor Derdák–Zoltán Keczer–Aranka Varga: Begabungsförderndes Kollegium hier und jetzt (S. 73.)

Weltspiegel

Helen Connell: Erziehung und Toleranz (Übersetzt von *Frau László Majzik*) (S. 84.)

Aus Unserer Vergangenheit

Am Zentenarium seiner Geburt gedenken wir Sándor Karácsony (S. 95.)

Kritik-Beobachter

Lernschwierigkeiten in der Mathematik. Serie für Lehrer der Unterstufe (*Vera Schüttler*) (S. 106.)

Parallele Biographien – Über ein Buch von Szilárd Faludi (*Mária Nagy*) (S. 108.)

1995
INTERNATIONAL YEAR
OF TOLERANCE
CO-OPERATION

